

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.

- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)

Трішин Ф.А.

- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)

Дец Н.О.

- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент

Корнієнко Ю.К.

- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент

Кручек О.А.

- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент

**Мураховський
В.Г.**

- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент

Сярова А.С.

- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників.
Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть
учасники.**

обов'язковим елементом бізнес-стратегій багатьох впливових світових компаній.

УДК 378.14

**ВИБІР ВАРІАТИВНОЇ КОМПОНЕНТИ В НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНАХ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНУ
«ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»**

І.М. Агеєва, Ю.В. Дьяченко, Є.М. Коренман

Для багатьох українських закладів фахової передвищої та вищої освіти практика вибіркових дисциплін є новою та не дуже зрозумілою.

Стаття 62 Закону України «Про вищу освіту» п. 15 визначає «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу» [1].

На основі цього Закону у ОНАХТ було сформовано «Положення про організацію освітнього процесу», в якому прописано механізм реалізації вибору студентами варіативної компоненти навчальних планів. Крім того, поява нових стандартів вищої освіти, які формують компетентності та програмні результати навчання відкриває багато можливостей для закладу освіти зробити навчальний план зі спеціальності (освітньої програми) унікальним.

До переліку дисциплін робочого навчального плану входять обов'язкові дисципліни та вибіркові, які студенти обирають самостійно. Вибіркові навчальні дисципліни - це дисципліни, які вводяться навчальним закладом для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, ефективного використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо.

Вибіркові дисципліни професійної підготовки надають можливість більш повного забезпечення освітніх кваліфікаційних вимог на ринку праці, ефективного використання можливостей закладу фахової передвищої та вищої освіти, здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та освітніми програмами, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності студента та реалізації його освітніх інтересів. [2].

У вибіркових дисциплінах зацікавлені всі учасники освітнього процесу. Студенти отримують змогу доповнювати свою основну спеціальність додатковим фахом або брати окремі курси для широкої ерудиції. Можливість вибору дисциплін із різних факультетів та кафедр є ефективним інструментом міждисциплінарності. При цьому, «Положенням про організацію освітнього процесу» встановлюється, яку частку вибіркових дисциплін для студента мають

становити вибіркові дисципліни з числа професійної підготовки для певної спеціальності, а яка частка відводиться на вільний вибір студента, який може обирати будь-які дисципліни з інших спеціальностей.

Реалізація вільного вибору студентів зазвичай передбачає варіанти вибору дисциплін за блоками. Студенти мають право обрати як блок навчальних дисциплін (які, в свою чергу, складаються з обов'язкових та вибіркових дисциплін), який повинен охоплювати дисципліни, що будуть викладатись з наступного після вибору семестру так і обирати окремі дисципліни з переліку.

Типова схема організації вибору студентами дисциплін наступна:

1) для осіб, які навчаються за освітніми програмами, в яких вибір дисциплін заплановано у першому навчальному році, вибір організовується:

- для денної форми навчання - впродовж двох перших тижнів навчання;
- для заочної форми навчання - протягом першого тижня перших установчих занять;

2) для осіб, які навчаються за освітніми програмами, в яких вибір дисциплін заплановано на наступний навчальний рік, вибір організовується:

- для денної форми навчання - впродовж першого місяця проведення аудиторних занять весняного семестру, який передує навчальному року, під час якого передбачене їх вивчення;
- для заочної форми навчання - протягом установчих занять весняного семестру, що передує навчальному року, під час якого передбачене їх вивчення.

Процедура проведення запису осіб, які навчаються, на вивчення вибіркових дисциплін корелює з вище наведеними строками і визначається наступними етапами: ознайомлення осіб, які навчаються, із порядком, термінами та особливостями запису та формування груп для вивчення вибіркових навчальних дисциплін в Академії, а також з особливостями присвоєння освітніх кваліфікацій за відповідною освітньою програмою; ознайомлення осіб, які навчаються, із переліком вибіркових дисциплін (блоків), які пропонуються як за програмою, за якою вони навчаються, так і за іншими програмами; запис осіб, які навчаються, на вивчення навчальних дисциплін та оформлення заяви на ім'я керівника відповідного структурного підрозділу про обрання ними вибіркових навчальних дисциплін для їх вивчення у відповідному семестрі; повторний запис осіб, які навчаються, на вивчення вибіркових навчальних дисциплін (у разі необхідності); опрацювання заяв осіб, які навчаються, керівником відповідного структурного підрозділу, прийняття рішень щодо осіб, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту осіб, які навчаються, і формування академічних груп.

Заяви осіб, які навчаються, щодо вибору ними навчальних дисциплін зберігаються у особовій справі студента упродовж усього терміну навчання студента за відповідним рівнем. Таким чином, процес формування варіативної

компоненти навчальних планів охоплює інтереси всіх учасників навчального процесу [3].

Наприклад, на факультеті Менеджменту, маркетингу і логістики було запропоновано наступний варіант складення анкети для студентів спец. 074 «Публічне управління та адміністрування», що була розташована на сайті факультету та оброблялася за допомогою google-анкетування.

Анкета

1. ПІБ _____
2. Спеціальність _____
3. Група _____
4. Зробіть вибір вибірових дисциплін за своєю освітньою програмою (необхідно відмітити «+» одну з вибірових дисциплін у блоці, яку Ви бажаєте вивчати у навчальному році):

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин			Форма контролю	семестр	Вибір студента (необхідно відмітити «+» одну з вибірових дисциплін у блоці, яку Ви бажаєте вивчати у н. р.)
			лекції	практичні	лабораторні			
1.	Євроінтеграційні процеси та збереження національної ідентичності	5	22	28	-	залік	7	
	Місцевий та регіональний розвиток							
2.	КП з дисципліни «Бізнес-планування організацій»	3					7	
	КП з дисципліни «Державне управління інноваційною діяльністю»							
3.	Інформаційні ресурси та сервіси в публічному адмініструванні	5	26	24	-	залік	7	
	Інтернет технології та ресурси в державній службі							
4.	Методи прийняття управлінських рішень	4	20	20	-	залік	7	
	Управлінський контроль в публічній сфері							

Також навчання у змішаних групах дозволяє студентам отримати неформальний досвід від студентів з інших спеціальностей. У свою чергу, викладачі на вибірових дисциплінах працюють із більш мотивованими студентами. Зрештою, кінцеві компетентності, якими може оволодіти студент, за рахунок гнучкості навчальних планів часто краще відповідають потребам

ринку праці. Отже, студенти мають бути активними в процесі реалізації свого права на вибір, що дозволить збільшити власні конкурентні переваги на ринку праці.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року зі змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38.
2. Затверджені стандарти вищої освіти // Міністерство освіти і науки України: [Веб-сайт]. Київ. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti> (дата звернення: 20.03.2020).
3. Положення «Про організацію освітнього процесу ОНАХТ».

УДК 65.011.42

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ МАРКЕТИНГУ У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

О.А. Кручек, С.А. Памбук, О.В. Аксюта

Наразі у сфері вищої освіти і суспільства в цілому відбувається «перезавантаження», змінюється система. Ці зміни формують дієві механізми підвищення якості вищої освіти шляхом впровадження процесів конкуренції на ринку праці і у сфері надання освітніх послуг [1]. У всьому світі особливу увагу приділяють якості вищої освіти. Тому мета дослідження - показати важливість застосування сучасних методик, ґрунтованих на принципах менеджменту якості у вищих учбових закладах, а також можливість використання при цьому інструментів маркетингу. Якість - складне явище, яке постійно змінюється. Те, що сьогодні вважається якісним, завтра виявиться недостатньої якості. Поняття «якість» різняться залежно від країни, і навіть серед закладів вищої освіти (ЗВО) усередині однієї держави. Деякі розуміють це як якість навчання, вкладають в це поняття числові значення, які характеризують кількість студентів, що засвоїли матеріал на «добре» і «відмінно» по відношенню до загальної кількості студентів. Інші вважають навчання якісним у тому випадку, коли акредитована спеціальність. Якщо університет в цілому пройшов акредитацію, то природно студенти, які отримали диплом, отримали якісну освіту. Але, на жаль, це твердження суперечливе. Природно, наявність сертифікату про акредитацію частково - доказ якості, оскільки проведення і надалі експертний висновок ґрунтується на комплексі показників: матеріально-технічній базі університету, професорсько-викладацькому складі, успішності студентів і т. д. [2].

На сьогодні в Україні спостерігаються процеси трансформації вищої школи. Така необхідність обумовлена наявністю деяких чинників: макроекономічною нестабільністю; невідповідністю існуючих освітніх програм вимогам сучасного ринку праці; зацікавленістю працедавців в розвитку

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Про проблеми формування соціальної відповідальності майбутнього фахівця А.О. Соловей, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька.....	184
Вибір варіативної компоненти в навчальних планах підготовки студентів в умовах реалізації закону «Про вищу освіту» І.М. Агєєва, Ю.В. Дьяченко, Є.М. Коренман.....	186
Використання інструментів маркетингу у системі менеджменту якості закладу вищої освіти О.А. Кручек, С.А. Памбук, О.В. Аксюта.....	189
Психогігієна у структурі особистісного розвитку майбутніх фахівців спеціальної освіти І.О. Шишова.....	191
The development of professional competence of future philologists in the institutions of higher education S. Perova.....	194
Методика підготовки студентів до олімпіади з Рекреалогії І.С. Калмикова.....	197
Вища освіта у контексті її реформування П.Г. Давидов.....	198
Аналіз основних об'єктів оптимізації навчального процесу в академії А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....	201
Роль лекцій в якісному засвоєнні студентами матеріалу що вивчається А.П. Ліпін.....	203
Ефективна комунікація студента та викладача - запорука успіху у навчанні Т.А. Кулаковська.....	205
Дослідницький метод навчання студентів спеціальності «Туризм» М.Л. Орлова, І.В. Крупіца, О.К. Гілко.....	206
Методика розвитку професійно-технічного мислення у студентів Т.А. Ревенюк.....	208
Шляхи забезпечення якості вищої освіти в медичних вузах О.В. Кірсанова, М.Г. Борозенець.....	210
Лабораторний практикум - невід'ємна складова частина навчального процесу О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун.....	213
Щодо проблеми формування творчого мислення у студентів інженерних спеціальностей І.С. Лар'яновський.....	214
Основні мотиватори до навчання студентів медичних факультетів, які навчаються на старших курсах М.О. Ярцева.....	215
Ситуаційно-рольова гра в вивченні Пропедевтичної педіатрії О.В. Соляник.....	216
Використання методів симуляційного навчання при підготовці майбутніх педіатрів Ю.Г. Резніченко, О.М. Гиря, О.М. Лебединець, А.В. Каменщик, М.О. Ярцева, Н.І. Чудова.....	218